

Úvod: opakování

Milí bratři, milé sestry,

začali jsme na pokračování probírat Evangelium podle Marka. Před dvěma týdny jsme slyšeli o vystoupení Jana Křtitele, což Marek považuje za samotný počátek té radostní zvěsti o Ježíši Kristu. Jan je prorok, kterého Bůh poslal, aby vedl druhé lidi k očekávání Ježíše Krista, aby je připravil na jeho příchod. Jan zcela záměrně bydlí na pustých místech, kam k němu dochází četné zástupy lidí. Zcela záměrně se živí a šatí zvláštním způsobem, čímž se ztotožňuje s prorokem Eliášem. S Eliášem, kterého Bůh slíbil poslat svému lidu dřív, než mezi ně vstoupí on sám.

Janovo kázání: výzva k pokání

A dnes se zaměříme na to, co Jan dělal. Zcela jednoduše - Jan dělal dvě věci: kázal a křtil.

Tak tedy za prvé: Jaká byla Janova zvěst? Co bylo obsahem jeho kázání? Jak se to dotýkalo jeho prvních posluchačů? A jak se to dotýká nás? Zaměříme-li se dnes jen na Markovo podání, zjistíme, že Janovo kázání před námi leží ve zcela zhuštěné podobě. *V té pustině vystoupil Jan, který křtil a hlásal křest pokání na odpuštění hříchů.* Jan tedy kázal o nutnosti pokání v životě člověka. Tím má člověk začít, když slyší, že se Bůh rozhodl vstoupit do tohoto světa, tedy také do jeho života. Pokání – to je jediná správná lidská odpověď na tuto zvěst o Božím příchodu. Ale: Co je to? Co je to vlastně pokání? Pokání je změna. A to v první řadě změna smýšlení, změna mysli. Pokání začíná tím, že se chci změnit, že chci začít žít jinak. Do této chvíle jsem žil, jako by Boha nebylo, přestože jsem v něj věřil. Ale od této chvíle chci začít žít jinak – žít s Bohem, ve shodě s ním, ve vzájemném souladu.

Je pokání jen vyznáním hříchů? – Aneb: O vlku a koze

My si často myslíme, že pokání znamená jen lítost nad vlastními hřichy. Ale to je jen jedna strana mince. Druhou stranou té mince je právě odhodlání začít žít v souladu s Hospodinem, v souladu s jeho vůlí. Často máme dojem, že činit pokání znamená jen Pánu Bohu vyznat náš hřích. A potom můžeme dál směle hřešit. Pokání se nám tak scvrkne na vyznání vin. Vyznáme Bohu náš hřích. On nám všechno odpustí. A my si můžeme dál žít, jak se nám líbí - podle toho, co je pro nás výhodné a pro nás dobré. V tomto se často řídíme heslem: *Vlk se nažral a koza zůstala celá.* Vlk je v tomto případě Pán Bůh, který je podle nás zcela spokojený, když mu vyznáme své hřichy. To mu k radosti stačí. Nic víc po nás ani nechce. A koza – to jsme my, dál vesele hřešící lidé. Obě strany jsou spokojené. Bůh má naše přiznání. A my máme dál náš hřích. Jenže vtip je v tom, že obě věci nelze mít najednou. Buď se vlk nažere - anebo koza zůstane celá. Buď budeme vyznávat svůj hřích a opravdu měnit před Bohem svůj život, anebo s námi Bůh nebude spokojený. Žádná prostřední varianta neexistuje. To je náš problém, milí bratři a milé sestry. My chceme obě věci naráz. Boží přizeň i náš hřích. Ale tak to nefunguje. My si jen myslíme, že to jde. Ale pravda to není!

Nemáme moc času – Bůh přichází!

Jan toto své kázání o opravdovém pokání ještě umocňuje tím, že lidem říká: *Není čas! Nemáte moc času se rozhodnout, zda zůstanete ve svém hřichu, nebo jej opustíte. Bůh přichází, volá Jan. Už je na cestě! Už je na dohled! Už je na dosah! Za mnou přichází silnější než já...* Proto tento příběh čte církev nejčastěji právě v adventním období, kdy se připravuje na vánoční oslavu vstupu Ježíše Krista do lidských dějin. Ale v adventu se církev také rozpomíná na to, že Kristus má přijít znovu. A ne už jako malé děťátko. Ale jako svrchovaný Soudce. Už ne tak nenápadně, stranou lidského zájmu. Ale zcela zjevně! A to je důležité také pro nás! Copak víme, kolik času zbývá? Kolik času zbývá tomuto starému světu a nám v něm? Třeba již brzy přijde Kristus, aby soudil celý svět – a s ním i nás. A řekněte sami: Komu z vás zprávy o zemětřeseních, o bratrovražděných bojích, o chudobě a hladu nepřipomínají slova Pána Ježíše o posledním čase? *Povstane národ proti národu a království proti království, bude hlad a zemětřesení na mnoha místech. Ale to vše bude teprve začátek bolestí... A protože se rozmůže nepravost, vychladne láska mnohých. Ale kdo vytrvá až do konce, bude spasen.* (Mt 24:7-13) Možná jsme už opravdu v tom posledním čase. V čase, kdy už nezůstává moc času k tomu, abychom se cele vydali Bohu.

A dost možná, že nám osobně nezůstává moc času. Že třeba brzy zemřeme. Kdo z nás s jistotou ví, že jej Pán života a smrti nechá žít na této zemi ještě dlouhá léta? A pokud by se tak mělo stát, s čím předstoupíme před Boha?

S tím, že jsme sice věřili, že Bůh existuje, a že pro nás dokonce zemřel na kříži – nicméně že se to na našem vlastním životě až tak nepodepsalo? Že jsme žili skoro stejný život, jako ti, kteří o Kristu nikdy neslyšeli?

Víte, náš křesťanský život je někdy podobný velice podivné chůzi. My křesťané žijeme, jako bychom kráčeli bokem. Ani nejdeme přímo za Kristem. Ani se od něj přímo neodvracíme. Ale chůze bokem je náročná – tak člověk daleko nedojde.

Proto je potřeba pokání, bratři a sestry! Skutečné a opravdové pokání věřících lidí! Vždyť Jan evangelizuje věřící Židy, nikoli pohany. Jan káže těm, kteří věří v Hospodina - jen si přitom žijí, jak sami chtějí – jakoby Boha ani nebylo. Proto se také nás, evangelíků často jen podle jména, tato jeho výzva k pokání, k radikálnímu obratu, k hluboké změně života tolik týká.

Janův postoj vůči přicházejícímu Kristu: Totální pokora!

Jan ale také jasně vyjadřuje svůj osobní postoj k tomu, který přichází, k Ježíši Kristu. *Nejsem hoden sklonit se a rozvázat řemínek jeho sandálů*, říká ve svém kázání. Jan ví a hlásá, že on sám je méně než otrok – vůči tomu, který přichází. Je víc podřízený Ježíši Kristu, než byl otrok podřízený svému pánu. Vždyť hebrejští otroci, podle výkladu rabinů, neměli zouvat svému pánu boty. To bylo příliš ponižující a příliš nedůstojné – dokonce i pro otroky. To, co by nedělali ani otroci pro své pány, toho Jan vůči Ježíši dokonce není hoden! Jan je méně než otrok vůči Ježíši Kristu – přestože jinak je to veliký Hospodinův prorok, v očích lidu velice vážený člověk. - Totální podřízenost! Totální pokora! To je Janův osobní postoj vůči Kristu, který bychom si měli osvojit. A především my, kazatelé Božího slova.

Janův křest: v čem se liší od křesťanského křtu?

A teď za druhé: Jan také křtil. Proto mu říkali Křtitel, samozřejmě. Ale jak je tomu vlastně s Janovým křtem? Je jiný než křest, který církvi uložil Pán Ježíš? To je sporné. A pravda je někde uprostřed: V něčem je Janův křest jiný. A v něčem je stejný.

Nejprve tedy: V čem se Janův křest liší od křtu, který máme vykonávat my, křesťané? Především v tom, že Jan křtil před příchodem Krista, před jeho smrtí na kříži, před jeho vzkříšením i nanebevstoupením. A tedy i před sestoupením Ducha svatého na církev. Proto také Jan výslovně říká: *Já jsem vás křtil ve vodě, ale on vás bude křtít v Duchu Svatém*. On očekává, že jednou se Duch svatý přizná ke všem, kteří budou činit pokání a vyznávat svou víru, a povede je životem - vstříc nebeskému království.

Jan tedy samozřejmě nekřtí *Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého*. Za Janovy doby zkrátka ještě nedošlo k plnému zjevení Trojjediného Boha. Na to si lidé museli ještě počkat. Až do oněch Letnic. Janův křest byl tedy platným vnějším znamením pokání člověka. Jeho křest platil od jeho vystoupení u Jordánu - až do sestoupení Ducha svatého na církev. Po tomto sestoupení Ducha je již Janův křest nedostatečný. O tom jsme slyšeli v prvním čtení. Apoštol Pavel křtí v Kristově jménu jakési muže, kteří měli za sebou jen Janův křest – a tudíž ještě nevyznali víru v Pána Ježíše a nezakusili moc Ducha svatého.

Janův křest: v čem je stejný jako křesťanský křest?

Tak tedy: Janův křest je samozřejmě minulostí. Ale na druhou stranu je pro nás stále inspirativní. A také je velice podobný křtu, který praktikovala první církev. Aby ne! Vždyť je zde výrazná kontinuita, návaznost – mezi Janovým křtem a Ježíšovým příkazem církvi křtít ty, kteří uvěří.

Především se Ježíš sám nechává od Jana pokřtít (Mk 1:9). A někteří Ježíšovi učedníci křtili druhé lidi (J 4:2) – což se naučili u svého prvního učitele, u Jana Křtitele (J 1:35-37). Ježíš také uznává, že Janův křest je od Boha (Mk 11:29n).

A také: Jan křtil ve vodě. Nořil lidi do tekoucí vody. Protože tím lidé zakusili, prožili to své rozhodnutí – očistit se od hříchů, zbavit se jich, nechat je plavat. I první křesťané křtili tak, že nořili druhé lidi do vody. Křtili ponořením. To proto, aby lidé prožili svou smrt. Aby při svém ponoření prožili, že jejich staré já zemřelo – když vyznali svou víru v Pána Ježíše. A aby při svém vynoření z vody prožili, že nyní v nich žije vzkříšený Kristus.

Křest je symbolickým ztotožněním člověka s Ježíšovou smrtí a vzkříšením – tak to vysvětluje apoštol Pavel v listu Římanům: *Nevíte snad, že všichni, kteří jsme pokřtěni v Krista Ježíše, byli jsme pokřtěni v jeho smrt? Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom - jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce - i my vstoupili na cestu nového života*. (Ř 6:2-4)

Na rozdíl od praxe první církve – my křtíme druhé lidi politím vodou. A tím se připravujeme o velmi důležitou symboliku – symboliku smrti a vzkříšení. Ale na druhou stranu: Copak by nemluvně bylo schopno pochopit, proč jej koupeme ve studené vodě? Samozřejmě, že ne!

A proto se raději ptejme na to zásadní: Kdy přesně a koho vlastně Jan křtil? Jan křtil ty, kteří na jeho výzvu k pokání odpověděli kladně a rozhodli se změnit svůj život. Křtil tedy lidi, kteří jeho kázání o přicházejícím Bohu brali smrtelně vážně. Jan křtil ty, kteří se na základě jeho kázání rozhodli urovnat své životy před Bohem, a také dát do pořádku vztahy s druhými lidmi. Křtil je tedy až po jejich osobním pokání.

Jan nevnímal křest jako akt, díky kterému se z člověka hříšného automaticky stane člověk spravedlivý. On, v souladu s novozákonní církví, nepřeceňoval význam křtu. Křest byl pro něj vnějším znamením pokání člověka. Přesněji řečeno: Následným vnějším znamením.

Jak to tedy jde popořadě? Nejprve kázání Božího slova. Poté pokání člověka. A nakonec křest. Přesně v tomto pořadí – a nikdy jinak! Janův křest měl vnějšně potvrdit, že se daný člověk už vnitřně obrátil k Bohu – což se nakonec musí projevit také navenek, v celém životě pokřtěného. Křest byl pro Jana tedy jen vnějším znamením toho, že člověk vnitřně činil pokání a rozhodl se žít v pevném vztahu s Bohem.

A takové pojetí křtu měli i první křesťané. Takové pojetí křtu křesťané neopustili ani po Letnicích. A proto nekřtili nemluvňata – protože věděli, že křest bez osobního vyznání hřích člověka nesmyje. Proto nekřtili děti - protože děti ještě nepoznaly a nezakusily hloubku svého hříchu, nevyznaly svůj hřích před Bohem. Protože kojenci nejsou schopni přijmout Pána Ježíše jako svého Pána a Spasitele.

Písmo nikde neříká, že by snad křest byl něco víc, než jen tím následným vnějším znamením vnitřního obratu člověka – to vše na podkladě Boží milosti, ale také na podkladě kázání a slyšení evangelia. Písmo nikde neříká, že křest je zárukou Božího požehnání v pozemském životě pokřtěného. Písmo také nikde neučí, že by pokřtění lidé měli zajištěnou budoucí spásu. A to všechno je žel často v rozporu s našimi tradičními názory na křest.

Ale o tom budeme podrobně mluvit příště, milí bratři a milé sestry. Dá-li Pán, příští kázání zaměřené čistě na křest bude dlouhé, hutné a možná se vám také nebude líbit. Tedy: Máte se na co těšit.

Modleme se: *Pane Ježíši Kriste, my sami se potřebujeme vnitřně obrátit k tobě, činit pokání. Vyznáváme ti, že často zůstáváme jen v půli cesty za tebou. Přiznáme svůj hřích, ale nejsme ochotni cokoli v našem životě měnit podle tvé vůle. V tom nám pomoz svým svatým Duchem – abychom se rozhodli k poctivému následování tebe samého – i přesto, že nás to bude něco (nebo možná mnoho) stát. Amen.*

ROZPIS PŘÍŠTÍCH KÁZÁNÍ – BIBLICKÉ TEXTY A TÉMATA (dá-li Bůh):

Datum	Biblický text (základ kázání)	Název (téma)
10.5.	Různé NZ texty	Je naše pojetí křtu v souladu s Božím slovem?
14.5.	Matouš 28:16-20	Nanebevstoupení Páně
17.5.	Marek 1:9-13	Ježíš – milovaný Boží Syn
24.5.	Skutky 2:1-13	Slavnost seslání Ducha svatého
31.5.	Marek 1:14-20	Slyšet evangelium a následovat Krista